

๑๗๖๐๙๒๖๔๘๖๖๖
๕.๑ ๖๙๓๕
๕.๒ ๑๗.๑. ๒๕๕๒/๐๔๐

ที่ กษ ๐๓๐๓/ ๖๙๖๖

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งชาย
เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓
2. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
3. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา
ราชบุรีฝั่งชาย เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....
พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง
จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรม
เพิ่มมากขึ้น ในกรณีเพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเพื่อให้การใช้น้ำ
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน
และเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาครัฐกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต
สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓
กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๑ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียก
เก็บค่าชลประทาน โดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง จำนวน ๑ ฉบับ ดังนี้

ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา
ราชบุรีฝั่งชาย เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

บันทึกวิเคราะห์สรุป

(1) เรื่องเดิม

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากการน้ำชลประทานเพื่อกิจกรรมทางการเกษตร หรือกิจการอื่นที่มิใช่การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 ได้ให้อ่านาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎหมายรองกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้ โดยต้องแสดง แผนที่แนบท้ายให้ชัดเจน

(2) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรับฟัง

2.1 พิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎหมาย

2.2 เป็นการเสนอร่างกฎหมายให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485

(3) ความเร่งด่วนของเรื่อง ถ้าดำเนินการได้รวดเร็วจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนับสนุนนโยบายของรัฐในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

(4) สาระสำคัญของเรื่อง

4.1 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำ และเพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน จึงสมควร กำหนดให้ทางน้ำชลประทานดังกล่าวเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อ การเงิน และงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากการน้ำชลประทานเมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทานอันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้้อยลง

4.2 การใช้น้ำออกภาคเกษตรกรรมจากการน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้ง มาตรวัดน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งในการออกกฎหมาย กำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะ ทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 และเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎหมาย ฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2540) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 2

4.3 ปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำ และพื้นที่ได้รับประโยชน์น้ำดังนี้

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก 1 ช้าย ของคลองซอย 11 ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำให้ผลผ่านคลอง ประมาณ 5.42 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปา หรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ประมาณ 3.56 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการทางน้ำชลประทาน ประมาณ 2,500 ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก 1 ขวา ของคลองซอย 12 ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำให้ผลผ่านคลอง ประมาณ 3.69 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปา หรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ประมาณ 2.26 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการทางน้ำชลประทาน ประมาณ 4,070 ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก 2 ขวา ของคลองซอย 12 ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำให้ผลผ่านคลอง ประมาณ 21.44 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปา หรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ประมาณ 14.47 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการทางน้ำชลประทาน ประมาณ 11,300 ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก 3 ขวา ของคลองซอย 12 ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำให้ผลผ่านคลอง ประมาณ 51.10 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปา หรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ประมาณ 11.36 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการทางน้ำชลประทาน ประมาณ 6,561 ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก 1 ช้าย ของคลองซอย 12 ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำให้ผลผ่านคลอง ประมาณ 24.31 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปา หรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ประมาณ 14.71 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการทางน้ำชลประทาน ประมาณ 15,700 ไร่

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก 1 ขวา ของคลองแยก 1 ซ้าย ของคลองซอย 12 ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย มีปริมาณน้ำไหลผ่านคลอง ประมาณ 12.26 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปา หรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ แต่มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร ประมาณ 10.00 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ จากทางน้ำชลประทาน ประมาณ 8,000 ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในทางน้ำชลประทานแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำ ในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำ ในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485
- ระเบียบกระทรวงเงินกลางและสหกรณ์ ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. 2545

(5) ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะกรรมการตีพิจารณา

เพื่อให้คณะกรรมการตีพิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้

(6) ความเห็นชอบจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี เนื่องจากเป็นการบังคับใช้เฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น

(7) ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ฯ หรือคำสั่งใดๆ กำหนดให้ต้องมีการวิเคราะห์ หรือศึกษาในเรื่องนั้นก่อนดำเนินการ ให้เสนอรายงานการวิเคราะห์หรือการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำผลสรุป เสนอมาด้วย

ไม่มี เนื่องจากเป็นการดำเนินการเฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น

(8) ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการจัดพิมพ์แผนที่ท้ายกฎกระทรวง ใช้เงินจากเงินทุน หมุนเวียนเพื่อการชลประทาน

(9) รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณารัฐมนตรีอนุมัติให้ความเห็นชอบหรือมีมติ โดยให้ระบุให้ชัดเจน และแยกเป็นข้อ ๆ ให้ครบถ้วน

เพื่อให้คณารัฐมนตรีพิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎหมาย จำนวน 1 ฉบับ คือ^๑
ร่างกฎหมายกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งซ้าย เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (รวม ๖ แห่งน้ำ คือ)

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๑ ช้าย ของคลองซอย ๑๑ ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๕.๙๐๐ ของคลองซอย ๑๑ ช้าย ในห้องที่ตำบลลังเย็น อําเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ถึงกิโลเมตรที่ ๑.๙๓๐ ในห้องที่ตำบลลังเย็น อําเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๑ ขวา ของคลองซอย ๑๒ ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๑.๓๐๐ ของคลองซอย ๑๒ ช้าย ในห้องที่ตำบลบ้านสิงห์ อําเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ถึงกิโลเมตรที่ ๔.๔๒๐ ในห้องที่ตำบลลดอนทราย อําเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๒ ขวา ของคลองซอย ๑๒ ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๓.๓๘๐ ของคลองซอย ๑๒ ช้าย ในห้องที่ตำบลบ้านสิงห์ อําเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ถึงกิโลเมตรที่ ๖.๖๖๘ ในห้องที่ตำบลลดอนทราย อําเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๓ ขวา ของคลองซอย ๑๒ ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๖.๕๐๐ ของคลองซอย ๑๒ ช้าย ในห้องที่ตำบลบ้านสิงห์ อําเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ถึงกิโลเมตรที่ ๕.๘๐๐ ในห้องที่ตำบลบ้านไร่ อําเภอด่านเนินสะวาก จังหวัดราชบุรี

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๑ ช้าย ของคลองซอย ๑๒ ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๓.๓๘๐ ของคลองซอย ๑๒ ช้าย ในห้องที่ตำบลบ้านสิงห์ อําเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ถึงกิโลเมตรที่ ๘.๘๒๐ ในห้องที่ตำบลบางแพ อําเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

- ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๑ ขวา ของคลองแยก ๑ ช้าย ของคลองซอย ๑๒ ช้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๑.๗๗๒ ของคลองแยก ๑ ช้าย ของคลองซอย ๑๒ ช้าย ในห้องที่ตำบลบ้านฟ้อง อําเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ถึงกิโลเมตรที่ ๖.๒๐๐ ในห้องที่ตำบลหัวโพ อําเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กรมชลประทานเสนอ
จึงขอส่งร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการลั่นน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งซ้าย
เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกคำสั่งรายละเอียด
บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวน 100 ชุด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข 3
ทั้งนี้ ขออนุโลมจัดทำแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นขนาดมาตรฐาน 1:100,000 เพื่อความชัดเจน และเหมาะสม
ในการลงรายละเอียดในแผนที่ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามที่รัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน
กองกฎหมายและที่ดิน
โทร./โทรสาร 0-2241-2626